

Якимова Н.С.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту та поведінкової економіки,
Донецький національний університет імені Василя Стуса

Yakymova Nataliia,
Candidate of Sciences (Economics),
Associate Professor of the Department of Management and Behavioral Economics,
Vasyl' Stus Donetsk National University

СВІТОВА ПРАКТИКА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ СТРАХУВАННЯ ПО БЕЗРОБІТТЮ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОВЕДІНКОВИХ МОДЕЛЕЙ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ПРАЦІ

Якимова Н.С. Світова практика функціонування систем страхування по безробіттю в умовах трансформації поведінкових моделей суб'єктів ринку праці. У статті проведено дослідження світової практики функціонування систем страхування по безробіттю в умовах трансформації поведінкових моделей суб'єктів ринку праці. Встановлено, що трансформація поведінкових моделей суб'єктів ринку праці викликає певні економічні та соціальні наслідки. За умов виникнення певних невідповідностей між отриманими знаннями, вміннями та навичками індивідів і вимогами роботодавців, що висувуються до професійно-кваліфікаційного рівня працівників, виникає таке явище, як безробіття. Наявність в Україні такого явища, як безробіття, потребує вжиття ефективних заходів державної політики у сфері соціального захисту безробітних. Використання позитивного досвіду зарубіжних країн у розробленні заходів державної політики України у сфері соціального захисту безробітних сприятиме розвитку державної політики у цій сфері та дасть змогу вдосконалити існуючу систему соціального захисту безробітних в Україні.

Ключові слова: система страхування по безробіттю, державна політика, соціальний захист безробітних, трансформації, поведінкові моделі, суб'єкти ринку праці.

Якимова Н.С. Мировая практика функционирования систем страхования по безработице в условиях трансформации поведенческих моделей субъектов рынка труда. В статье проведено исследование мировой практики функционирования систем страхования по безработице в условиях трансформации поведенческих моделей субъектов рынка труда. Установлено, что трансформация поведенческих моделей субъектов рынка труда вызывает определенные экономические и социальные последствия. В условиях возникновения определенных несоответствий между полученными знаниями, умениями и навыками индивидов и требованиями работодателей, предъявляемых к профессионально-квалификационному уровню работников, возникает такое явление, как безработица. Наличие в Украине такого явления, как безработица, требует применения эффективных мер государственной политики в сфере социальной защиты безработных. Использование положительного опыта зарубежных стран в разработке мер государственной политики Украины в сфере социальной защиты безработных будет способствовать развитию государственной политики в этой сфере и позволит усовершенствовать существующую систему социальной защиты безработных в Украине.

Ключевые слова: система страхования по безработице, государственная политика, социальная защита безработных, трансформации, поведенческие модели, субъекты рынка труда.

Yakymova Nataliia. World practice of functioning of unemployment insurance systems in the conditions of transformation of behavioral models of labor market actors. The article studied the world practice of functioning of unemployment insurance systems in the context of transformation of behavioral models of labor market actors. Established that the transformation of behavioral models of labor market actors has certain economic and social consequences. In the context of certain discrepancies between supply and demand in the labor market between the knowledge, skills and habits of individuals and employers requirements that apply to professional qualification of workers, there is such a phenomenon as unemployment. Emphasis is placed on the fact that the status of the unemployed is the result of incorrectly constructed vocational and educational trajectory, which necessitates their adjustment. The presence in Ukraine of such a phenomenon as unemployment requires the implementation of effective public policy measures in the field of social protection of the unemployed. Regardless of whether unemployment is the result of various shocks, the global crisis or permanent structural changes taking place in the economy and in the labor market, unemployment assistance is an effective tool to ensure individuals' guaranteed income, smoothing economic change and stabilizing aggregate consumption. Unemployment protection systems provide unemployed, able-bodied workers with income support over a period of time. The basic characteristics of unemploy-

ment insurance systems in some countries of the world are investigated by the following characteristics: coverage of the population, requirements for applicants for entitlement, period of payment of aid, amount of assistance, ways of financing. The use of positive experience of foreign countries in the development of measures of state policy of Ukraine in the field of social protection of the unemployed will contribute to the development of state policy in this field and will improve the existing system of social protection of the unemployed in Ukraine. That is why it is advisable to build on the experience of countries extending the protection offered by unemployment assistance systems, employment promotion measures such as professional development and employment services, as part of a package combined with unemployment benefits.

Key words: unemployment insurance system, public policy, social protection of the unemployed, transformations, behavioral models, actors of the labor market.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Соціальна криза, зумовлена економічними і демографічними змінами та глобальним економічним і соціальним тиском, призводить до усвідомлення того, що Україні необхідна нова модель соціальної політики. Наявність в Україні такого явища, як безробіття, потребує вжиття ефективних заходів державної політики у сфері соціального захисту безробітних. Проблема безробіття та соціального захисту безробітних не є проблемою лише в одній країні, тому кожна держава розробляє та реалізує заходи щодо соціального захисту безробітних осіб. Використання позитивного досвіду зарубіжних країн у розробленні заходів державної політики України у сфері соціального захисту безробітних сприятиме розвитку державної політики у цій сфері та дасть змогу вдосконалити існуючу систему соціального захисту безробітних в Україні.

Огляд (аналіз) останніх досліджень і публікацій з цієї проблеми, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Дослідження проблем безробіття та соціального захисту безробітних висвітлено у працях таких науковців, як: О. Амоша, С. Бандур, В. Геєць, О. Грیشнова, А. Колот, Е. Лібанова [1], О. Макарова [2], В. Новіков, І. Новак, О. Палій, П. Шевчук, Л. Шаульська [3] та ін. Проте в сучасних умовах збільшення чисельності безробітного населення в Україні необхідним є вивчення світової практики функціонування систем страхування по безробіттю в умовах трансформації поведінкових моделей суб'єктів ринку праці, а також використання зарубіжного досвіду в державній політиці України у сфері соціального захисту безробітних.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є дослідження світової практики функціонування систем страхування по безробіттю в умовах трансформації поведінкових моделей суб'єктів ринку праці.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Трансформація поведінкових моделей суб'єктів ринку праці викликає певні економічні та соціальні наслідки. З одного боку, виникає безліч нових можливостей щодо свідомого професійного самовизначення та становлення особистості з урахуванням її можливостей та кон'юнктури ринку праці, збільшується потенціал для реалізації творчих висококваліфікованих працівників, які підготовлені до ефективного застосування своїх здібностей, досвіду, творчого потенціалу, поширюються інноваційні види та форми зайнятості. З іншого боку, ускладнюється процес адаптації працівників до постійних змін в умовах праці та

якості трудового життя працівників, зайнятих у різних сферах економіки, на різних підприємствах, асиметрії в умовах реалізації та використання трудового потенціалу, поширюються нетипові моделі поведінки працівників, які створюють низку соціальних ризиків як для роботодавців, так і для працівників, що потребує розроблення інструментарію його регулювання, вдосконалення нормативно-правової бази щодо регламентації трудових відносин за новими формами зайнятості, створення ефективної системи захисту інтересів усіх учасників соціально-трудова відносин.

За умов виникнення певних невідповідностей між попитом і пропозицією на ринку праці, між отриманими знаннями, вміннями та навичками індивідів і вимогами роботодавців, що висувуються до професійно-кваліфікаційного рівня працівників, виникає таке явище, як безробіття. Закцентуємо увагу на тому, що статус безробітного є результатом некоректно вибудованої професійно-освітньої траєкторії. Тому особливо нелогічно виглядає проблема молодіжного безробіття, пов'язаного зі складнощами першого працевлаштування, тоді як сучасні підприємства проголошують орієнтацію на фахівців нового покоління, молодих та мобільних. У цих обставинах очевидно стає необхідність впливу на професійно-освітні траєкторії. Вибудовуючи подібні моделі для певної, наприклад, спеціальності з урахуванням демографічної ситуації, кон'юнктури ринку праці, можна, по-перше, коригувати траєкторії, якщо в перспективі буде відзначатися зміщення в бік небажаних статусів, і, по-друге, домогтися того, що людина, приймаючи в точці переходу те чи інше рішення про напрям освіти або місця роботи, може з достатнім ступенем імовірності оцінити свої можливості та перспективи [4].

Системи захисту від безробіття надають безробітним, які здатні працювати, підтримку доходу протягом певного періоду часу. Їхньою метою є надання принаймні часткового заміщення втраченого доходу в результаті тимчасового безробіття, даючи одержувачу змогу підтримувати певний рівень життя протягом перехідного періоду, поки він знайде підходящу роботу, і більшою мірою надання підтримки в пошуку роботи за допомогою низки стимулюючих заходів і послуг [5]. У рамках більшості систем, грошові виплати надаються тільки у разі вимушеного безробіття й обмежені за терміном; у рамках багатьох систем вони поєднуються з такими послугами, як підтримка, консультування у пошуку роботи та можливості для поліпшення, оновлення та розвитку навичок.

Такі системи спрямовані на те, щоб задовольнити потреби осіб, чия втрата роботи відображає базовий

Таблиця 1

Ключові характеристики систем страхування по безробіттю в окремих країнах світу [6]

Країна	Охоплення населення	Вимоги до заявників для отримання права на допомогу	Період виплати допомоги	Розмір допомоги	Методи фінансування
Аргентина [6]	Усі наймані працівники приватного сектору, крім: а) домашніх працівників; б) державних службовців (федерального рівня, рівня провінцій та муніципалітетів); в) співробітників приватних навчальних закладів; г) викладачів приватних університетів	- як мінімум 6 місяців безперервної роботи з виплатою внесків останні 3 роки; - вимушена втрата роботи або звільнення з роботи з вагомих причин	Залежить від періоду виплати страхових внесків: - 6-11 міс.: 2 місяці виплати допомоги; - 12-23 міс.: 4 місяці виплати допомоги; - 24-35 міс.: 8 місяців виплати допомоги; - 36 міс. і більше: 12 місяців виплати допомоги; - 6 додаткових місяці виплати допомоги для осіб старше 45 років	- 4 місяці виплати допомоги у розмірі 50% від середньої заробітної плати за останні 6 місяців, ще 4 місяці - 42,5% і період, що залишається - 35%; - з 2006 р.: мінімальна сума - 250 аргентинських песо, максимальна сума - 400 аргентинських песо	Внески роботодавців у розмірі 0,89-1,50% фонду заробітної плати плюс субсидії держави
Німеччина [7]	Усі наймані працівники, крім тих, хто заробляє менше 400 євро на місяць; Будь-які особи, які забезпечують медичний догляд за утриманцями на дому, самозайняті, що працюють як мінімум 15 годин на тиждень або зайняті за межами Німеччини в країнах, що не входять в ЄС, можуть робити добровільні страхові внески	- заявник повинен відпрацювати, як мінімум 12 місяців за останні 3 роки; - повинен бути не старше 65 років; - повинен бути безробітним (зовсім не працюючий або працює менше 15 годин на тиждень або перестав бути самозайнятим); - повинен бути зареєстрованим як безробітний (тільки при особистому зверненні в місцеве бюро зайнятості); - повинен шукати роботу і бути готовим до неї приступити; - вимушене безробіття або додаткові 12 років періоду очікування	Залежить від віку і кількості відпрацьованих місяців: Внески Допо-мога (міс.) (міс.) 12 6 16 8 20 10 24 12 30 15 36 18 48 24	- стандартна ставка: 60% від попереднього заробітку за вирахуванням податків і внесків до фонду соціального страхування; - для працівників з однією дитиною на утриманні: 67%; - з допомоги не виплачуються податки; - агентство зайнятості також бере на себе виплату внесків по обов'язковому страхуванню здоров'я працівника і довгостроковій медичній допомозі, а також пенсійних внесків.	3% із заробітної плати, що виплачуються роботодавцем і працівником порівну
Данія [6]	Усі наймані або самозайняті працівники на добровільній основі (приблизно 80% всіх зайнятих осіб)	- повинні відпрацювати як мінімум 52 тижні за останні 3 роки; - вимушене безробіття, в інших випадках період очікування складає 5 тижнів; - повинні зареєструватися як безробітні в перший день втрати роботи	- допомога виплачується протягом максимум 2-х років протягом трірічного періоду	- допомога становить 90% доходів, розрахонок проводиться на основі середньої заробітної плати за останні 3 місяці; - у 2011 р. максимальний розмір допомоги становив 766 датських крон на день або приблизно 16 600 датських крон на місяць; - зі страхових фондів по безробіттю також оплачуються відпускні, допомоги на профнавчання і добровільний достроковий вихід на пенсію	Добровільна участь, фіксована щомісячна ставка для працівників, держава виплачує частину, що залишається

(Продовження таблиці 1)

Країна	Охоплення населення	Вимоги до заявників для отримання права на допомогу	Період виплати допомоги	Розмір допомоги	Методи фінансування
Канада [8]	Усі наймані працівники, включаючи службовців збройних сил і державних службовців; <i>Виятки:</i> самозайняті і підприємці	- 420-700 годин застрахованої зайнятості в минулому році залежно від рівня безробіття в регіоні; - нові учасники ринку праці повинні відпрацювати 910 годин; - особи, які пішли за власним бажанням і звільнені за посадовий проступок, не мають право отримувати допомогу; - приймаються вагомні причини для звільнення	- стандартна допомога: 14-45 тижнів виплати допомоги залежно від відпрацьованих годин і рівня безробіття в регіоні; - допомога виплачується раз на два тижні	55% середнього тижневого доходу, максимумально 485 канадських доларів (у 2012 р.)	Внески працівників і роботодавців із фонду заробітної плати, спільна участь: 5/12 і 7/12 відповідно
Китай [9]	Працівники всіх міських підприємств і державних установ; Мігранти, що працюють у сільських районах, які вступають у стабільні трудові відносини і підписують контракт	- внески роботодавців і працівників, які виплачувалися протягом як мінімум одного року; - безробітні не «з власної волі»; - повинні зареєструватися як безробітні та продемонструвати готовність отримати нову роботу	Період залежить від страхових внесків: - менше п'яти років = 12 місяців; - 5-10 років = 18 місяців; - більше 10 років = 24 місяці - мігранти в сільських районах отримують одноразову виплату	Розмір допомоги визначається органами влади в провінції. Допомога виплачується за єдиною ставкою нижче мінімальної заробітної плати, але вище гарантованого прожиткового мінімуму	Внески роботодавців становлять 2% фонду заробітної плати, а працівників - 1% доходів. Уряд провінції може коригувати ставку внесків зі схвалення Державної ради. Фонд страхування по безробіттю субсидується місцевим урядом за необхідності
США [10]	Майже усі наймані працівники беруть участь у програмі страхування по безробіттю на федеральному рівні і рівні штатів, включаючи домашніх працівників та співробітників державних установ; Виключаються такі категорії працівників: федеральні працівники (включаючи збройні сили) і співробітники залізничних компаній (для них розроблено спеціальні програми). Також більшість штатів обмежує страхування для сільськогосподарських працівників, зайнятих на великих фермах. Подружжя та діти підприємців також зазвичай у програмах не беруть участь	- заявники повинні бути мати застраховані доходи за перші 4 з останніх 5 кварталів, що завершилися, при цьому мінімальні вимоги відрізняються в різних штатах; - втрата роботи не з власної вини, крім випадків, коли є серйозна причина для звільнення з роботи; - безробітні повинні бути працездатними, в більшості штатів вони повинні зареєструватися в державному бюро зайнятості	- більшість штатів виплачує допомогу до 26 тижнів; - допомога виплачується раз на два тижні; - у період економічного спаду, коли в усіх штатах високий рівень безробіття, реалізуються федеральні програми виплати додаткових допомог протягом додаткових 13 тижнів (у деяких випадках 20 тижнів)	- штати встановлюють тижневу допомогу в розмірі 50% від середньої заробітної плати, що розраховується за різними формулами і з різними максимальними значеннями в різних регіонах США; - у 2010 р. в середньому тижнева допомога становила 293 дол. США (від 200 до 400 дол. США); - середній максимальний розмір допомоги дорівнював 445 дол. США, а середня ставка допомоги була 46% застрахованого заробітку	Федеральні податки встановлені в розмірі 0,6% від доходів, що не перевищують доходу в 7000 дол. США на рік, 42 дол. США на працівника щорічно. У середньому в США загальна сума внесків за програмами страхування по безробіттю досягла 1% від заробітної плати в 2010 р. Внески роботодавців є єдиним джерелом фінансування системи, крім трьох штатів.

(Закінчення таблиці 1)

Країна	Охоплення населення	Вимоги до заявників для отримання права на допомогу	Період виплати допомоги	Розмір допомоги	Методи фінансування
Франція [7]	<p>Усі наймані працівники приватного сектору, включаючи домашніх працівників.</p> <p>Державні установи та вищі навчальні заклади повинні самостійно забезпечити страхування працівників або брати участь у загальній програмі страхування по безробіттю;</p> <p>Для певних груп застосовуються особливі правила, наприклад, для працівників, які отримують комісію за послуги, для тимчасових працівників і осіб, що працюють на дому, або представників сфери мистецтва</p>	<p>- повинен пропрацювати період, що дорівнює 4 місяця за останні 24 місяці (36 місяців для осіб старше 50 років);</p> <p>- став безробітним вимушено, крім випадків наявності вагомих причин для звільнення;</p> <p>- молодше 60 років (або 65 років, якщо не має права на отримання повної пенсії);</p> <p>- повинен зареєструватися як безробітний протягом 12 місяців після втрати роботи, потім має 2 роки для подачі заявки на отримання допомоги по безробіттю (наприклад, у цей час він може бути самозайнятим);</p> <p>- додаткові 4 місяці періоду очікування для звільнених за власним бажанням</p>	<p>Період залежить від роботи з виплатою страхових внесків протягом останніх 2 років (3 років для осіб старше 50 років):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 місяць допомоги за 1 місяць внесків, починаючи з четвертого місяця внесків; - максимальна тривалість 24 місяці (36 місяців для осіб старше 50 років). 	<ul style="list-style-type: none"> - допомога складає 75% середньої заробітної плати з низьким доходом (приблизно до 1000 євро на місяць) із скороченням до 57% для високого доходу; - щомісячна максимальна допомога (2012 р): 5920 євро (без урахування відрахувань); - єдина ставка вихідної допомоги (приблизно 300 євро); виплачується на вимогу по закінченню виплат стандартної допомоги по безробіттю, якщо немає права на отримання солідарної допомоги; - виплати по страхуванню на випадок хвороби, членів сім'ї та здоров'я продовжуються 	<p>Участь роботодавців дорівнює 4% застрахованої заробітної плати, працівників – 2%</p>
Японія [11]	<p>Усі місцеві та іноземні наймані працівники приватних підприємств, окрім:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) тих, хто старше 65 років (окрім постійно застрахованих працівників старшого віку); б) працівників на неповний робочий день, зайнятих менше 20 годин на тиждень (окрім застрахованих поденних робітників); в) нерегулярних працівників, які відпрацювали менше 31 дня; г) сезонних працівників, зайнятих менше 4 місяців на рік по 30 годин на тиждень 	<ul style="list-style-type: none"> - для отримання базової допомоги необхідно відпрацювати як мінімум 6 місяців із виплатою внесків за останні 2 роки; - вимушене безробіття, в іншому разі – додаткові 3 місяці очікування 	<p>Період залежить від віку та тривалості виплати внесків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звільнення у зв'язку з банкрутством або скороченням штату: 90-330 днів; - інші причини звільнення: 90-150 днів; - терміновий контракт: 90-150 днів; - звільнення за власним бажанням (у будь-якому віці): 90-150 днів (після додаткового періоду очікування тривалістю 3 місяці) 	<p>Щоденний розмір допомоги залежить від середньої заробітної плати за останні 6 місяців:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заробіток 2330-4650 японських ієн: 80% ставки; - заробіток 4650-11770 японських ієн: 80-50% ставки; - заробіток 11770-15780 японських ієн: 50% ставки; - для осіб віком 60-64 роки вищезазначені 50% замінюються на 45% 	<p>1,2% заробітної плати (виплачуються в рівних частках працівниками і роботодавцями), а також 1/4 коштів від Національного казначейства. За програмою двох послуг тільки роботодавець виплачує 0,35% заробітної плати</p>

рівень плинності кадрів на ринку праці, і, таким чином, на те, щоб відігравати ключову роль у підтримці мобільної зайнятості та стимулювання структурних змін в економіці. На додаток до забезпечення гарантованого доходу для безробітних системи захисту від безробіття можуть також допомогти захистити їх від переходу в неформальний сектор і підтримати їх у пошуку нової роботи, на якій вони зможуть продуктивно застосувати існуючі або нові навички. Наслідки світової кризи 2008–2009 рр. для зайнятості підкреслили ширшу роль допомоги з безробіття у допомозі людям і економіці в адаптації до потрясінь і структурних змін в економіці. Насправді після різкого збільшення рівня безробіття в багатьох частинах світу в результаті світової кризи системи захисту від безробіття стали більш важливими елементами з погляду надання гарантованого доходу домашнім господарствам і окремим особам та стимулювання швидкого виходу з кризи шляхом стабілізації сукупного попиту. Уважається, що соціальний захист є недоступним або що в період кризи скорочення державних витрат є неминучим. Але можливості існують навіть у найбідніших країнах. Створення можливості бюджетного маневрування для необхідних економічних і соціальних інвестицій є життєво важливим для досягнення стійкого і надійного розвитку, особливо в період рецесії і повільного зростання [5].

Незалежно від того, чи є безробіття наслідком різних потрясінь, світової кризи або постійних структурних змін, що відбуваються в економіці й на ринку праці, допомога по безробіттю є ефективним інструментом забезпечення гарантованого доходу окремим особам, згладжування економічних змін і стабілізації сукупного споживання.

Актуальність та дієвість світової практики функціонування систем страхування по безробіттю потребує детального вивчення досвіду таких країн, як США, Німеччина, Франція, Данія, Японія, Китай, Канада, Аргентина. Ключові характеристики систем страхування по безробіттю в окремих країнах світу представлено в табл. 1.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Використання зарубіжного досвіду в державній політиці України у сфері соціального захисту безробітних сприятиме розвитку цієї сфери, приведенню її у відповідність із міжнародними стандартами, що є особливо актуальним в умовах інтеграції України до світових спільнот. Державна політика України у сфері соціального захисту безробітних не повинна формувати серед населення споживацькі настрої, саме тому доцільним є впровадження досвіду країн, що розширюють охоплення захисту, запропонованого в рамках систем допомоги по безробіттю, заходами щодо стимулювання зайнятості, такі як послуги у сфері професійного розвитку та зайнятості, як частина пакета в поєднанні з грошовими виплатами з безробіття. У рамках проведення активної політики зайнятості населення варто звернути увагу на розроблення й впровадження ефективних механізмів профілювання безробітних. У цьому контексті рекомендації щодо вдосконалення існуючих в Україні методів і форм роботи з особами, які мають різні можливості працевлаштування, передбачають: розроблення, затвердження та впровадження в практику методології сегментації безробітних, які шукають роботу залежно від їхніх перспектив працевлаштування; удосконалення та уніфікацію баз даних, що передбачає розроблення загальних вимог до збору та накопичення інформації про безробітне населення у розрізі віку, статі, видів економічної діяльності, кваліфікації, професій, причин втрати роботи тощо; розроблення диференційованих технологій активної роботи сприяння працевлаштуванню різних груп безробітних залежно від ризиків їх перебування у стані довготривалого безробіття; удосконалення переліку послуг Державної служби зайнятості щодо сприяння працевлаштуванню та перегляду умов їх надання різним групам безробітних; розроблення пропозицій до Верховної Ради України щодо внесення змін і доповнень в чинне законодавство про зайнятість населення, які передбачають профілювання безробітних.

Список використаних джерел:

1. Людський розвиток в Україні. Інноваційні види зайнятості та перспективи їх розвитку : колективна монографія / за ред. Е.М. Лібанової. Київ : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2016. 328 с.
2. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні. Київ : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2015. 244 с.
3. Шаульська Л.В. Нові риси сфери зайнятості та перспективи її регулювання. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2015. Вип. 2(1). С. 120–128.
4. Якимова Н.С. Моделювання професійно-освітніх траєкторій молоді в аспекті забезпечення її конкурентоспроможності. *Соціально-трудові відносини: теорія та практика*. 2016. № 1(11). С. 183–192.
5. World Social Protection Report 2014-15: Building economic recovery, inclusive development and social justice. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_245201.pdf (дата звернення: 27.01.2020).
6. Carter J., Bédard M. Comparative review of unemployment and employment insurance experiences in Asia and worldwide. Promoting and Building Unemployment Insurance and Employment Services in ASEAN, ILO Regional Office for Asia and the Pacific. Bangkok : ILO, 2013.
7. Adema W., Fron P., Ladaique M. How much do OECD countries spend on social protection and how redistributive are their tax/benefit systems? *International Social Security Review*. 2014. Vol. 67. №. 1. P. 1–25.
8. Canada Employment Insurance Commission. 2011. Employment Insurance Monitoring and Assessment Report 2010 (Ottawa). URL: http://www.hrsdc.gc.ca/eng/employment/ei/monitoring_assessment/index.shtml (дата звернення: 15.01.2020).
9. China: from an active employment policy to Employment Promotion Law: coping with economic restructuring and labour market adjustment. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_166905.pdf (дата звернення: 23.01.2020).
10. United States Department of Labor. Unemployment insurance. URL: <https://www.dol.gov/general/topic/unemployment-insurance> (дата звернення: 25.01.2020).

11. ILO/Japan Project on Promoting and Building Unemployment Insurance and Employment Services in ASEAN (Geneva). URL: https://www.ilo.org/asia/projects/WCMS_152169/lang--en/index.htm (дата звернення: 18.01.2020).

References:

1. Libanova E.M. (eds.) (2016). *Lyuds'kyi rozvytok v Ukraini. Innovatsiyni vydy зайнятosti ta perspektyvy yikh rozvytku* [Human development in Ukraine. Innovative types of employment and prospects for their development]. K.: In-t demohrafiyi ta sotsial'nykh doslidzhen' im. M.V. Ptukhy NAN Ukrainy. (in Ukrainian)
2. Makarova O.V. (2015). *Sotsialna polityka v Ukraini* [Social policy in Ukraine]. Kyiv: In-t demohrafiyi ta sotsialnykh doslidzhen' im. M.V. Ptukhy NAN Ukrainy. (in Ukrainian)
3. Shaulska L.V. (2015). Novi rysy sfery zainiatosti ta perspektyvy yii rehuliuвання [New features of employment sphere and prospects for its regulation]. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti* [Theoretical and practical aspects of economy and intellectual property]. No. 2(1). P. 120–128. (in Ukrainian)
4. Yakymova N.S. (2016). Modeliuvannya profesiino-osvitnikh traiektorii molodi v aspekti zabezpechennia yii konkurentospromozhnosti [Modeling of vocational and educational trajectories of young people in terms of ensuring its competitiveness]. *Sotsialno-trudovi vidnosyny: teoriia ta praktyka* [Social-labor relations: theory and practice]. No. 1(11). S. 183–192. (in Ukrainian)
5. World Social Protection Report 2014-15: Building economic recovery, inclusive development and social justice (2015). Available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_245201.pdf (accessed: 27.01.2020). (in English)
6. Carter J., Bédard M. (2013). Comparative review of unemployment and employment insurance experiences in Asia and worldwide. Bangkok: ILO, Promoting and Building Unemployment Insurance and Employment Services in ASEAN, ILO Regional Office for Asia and the Pacific. (in English)
7. Adema W., Fron P., Ladaique M. (2014). How much do OECD countries spend on social protection and how redistributive are their tax/benefit systems? *International Social Security Review*. Vol. 67. No. 1. P. 1–25. (in English)
8. Canada Employment Insurance Commission (2011). Employment Insurance Monitoring and Assessment Report 2010 (Ottawa). Available at: http://www.hrsdc.gc.ca/eng/employment/ei/monitoring_assessment/index.shtml (accessed: 15.01.2020). (in English)
9. China: from an active employment policy to Employment Promotion Law: coping with economic restructuring and labour market adjustment. Available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_166905.pdf (accessed: 23.01.2020). (in English)
10. United States Department of Labor. Unemployment insurance. Available at: <https://www.dol.gov/general/topic/unemployment-insurance> (accessed: 25.01.2020). (in English)
11. ILO/Japan Project on Promoting and Building Unemployment Insurance and Employment Services in ASEAN (Geneva). Available at: https://www.ilo.org/asia/projects/WCMS_152169/lang--en/index.htm (accessed: 18.01.2020). (in English)